

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 5Svk/22/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7018200515
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anita Filová
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:7018200515.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anity Filovej (sudkyňa spravodajkyňa), zo sudkyne Mgr. Kristíny Babiakovej a zo sudcu JUDr. Rastislava Dlugoša, PhD., vo veci žalobcu (sťažovateľa): N. L. X., s adresou trvalého pobytu: U. L. XXX XX, U. XX, dátum narodenia: X. C. XXXX, zastúpený advokátskou kanceláriou: LawService, s. r. o., so sídlom Stráž 223, 960 01 Zvolen, proti žalovanému: Centrum právnej pomoci, Kancelária Prešov, so sídlom Masarykova 10, 080 01 Prešov, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného číslo: KaPO 4N 4921/2018, 35346/2018 z 15. marca 2018, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 6 S 58/2018-69 z 8. júla 2021, takto

rozhodol:

- I. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .
- II. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky účastníkom konania právo na náhradu trov konania pred kasačným súdom n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

I.
Priebeh administratívneho konania a správneho súdneho konania

1. Žalobca žiadosťou zo 14. januára 2018, doručenou žalovanému 17. januára 2018, požiadal podľa zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o právnej pomoci“ alebo „zákon č. 327/2005 Z. z.“) o poskytovanie právnej pomoci v konaní o náhradu škody vo výške 84 752,112 eur spôsobenej pri výkone verejnej moci údajne mu spôsobenej uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 ECdo 16/2017 a jemu predchádzajúcimi uzneseniami okresného súdu ako exekučného súdu a krajského súdu. Žalobca mienil iniciovať civilné konanie podľa zákona č. 514/2003 o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“). Žalobca argumentoval, že jeho nehnuteľnosť bola v exekučnom konaní pri dražbe podhodnotená, čím malo dôjsť zo strany štátu a znalcov ku škode.

2. Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 ECdo 16/2017 bolo dovolanie žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č. k. 14 CoE 83/2011-251 z 30. decembra 2011, ktorým odmietol námietky povinného proti príklepu a potvrdil uznesenie Okresného súdu Spišská Nová Ves č. k. 1 Er 2577/2011-207 z 25. marca 2011 vo výroku o schválení príklepu vydražiteľovi odmietnuté, pretože žalobca ani na výzvu súdu nespĺnil podmienky zastúpenia advokátom v dovolacom konaní.

3. Napadnutým rozhodnutím žalovaný nepriznal žalobcovi nárok na poskytovanie právnej pomoci, a to podľa § 10 ods. 5 zákona o právnej pomoci s poukazom na § 6 ods. 1 písm. b) uvedeného zákona, keď zistil, že namietané rozhodnutie dovolacieho súdu nebolo zrušené ani zmenené tak, ako to vyžaduje § 6 zákona č. 514/2003 Z. z., čím nastala zrejma bezúspešnosť sporu, ktorý mienil žalobca viesť. Žalobca tak nesplnil jednu z kumulatívnych podmienok na priznanie práva na poskytnutie právnej pomoci.

4. V podanej žalobe žalobca namietal, že žalovaný síce odkazuje na § 6 ods. 1 a 2 zákona č. 514/2003 Z. z. vyžadujúce zmenu alebo zrušenie namietaného rozhodnutia, avšak splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípad hodný osobitného zreteľa, čo je podľa mienky žalobcu aj jeho prípad. Uznesenie dovolacieho súdu, ako aj jemu predchádzajúce uznesenia súdov nižšej inštancie, považoval žalobca za nezákonné a zavádzajúce.

5. Žalobca ďalej rekapitoval priebeh konania pred žalovaným, ako aj pred správnym súdom vo veci poskytovania právnej pomoci v konaní vyúsťujúcom do uznesenia dovolacieho súdu sp. zn. 2 ECdo 16/2017, kde toto konanie skončilo odňatím skôr priznanej právnej pomoci rozhodnutím žalovaného zo 17. februára 2017. Napokon žalobca uviedol, že postup žalovaného voči nemu je zaujatý a namietaným uznesením dovolacieho súdu, ako aj jemu predchádzajúcimi uzneseniami súdov nižšej inštancie, mu vznikla škoda.

6. Krajský súd napadnutým rozsudkom žalobu zamietol ako nedôvodnú. Zdôraznil, že žalovaný za účelom rozhodnutia o nároku fyzickej osoby na poskytovanie právnej pomoci sa musí zaoberať otázkou zrejmej bezúspešnosti sporu, pretože bez splnenia podmienky, že nejde o „zrejmu bezúspešnosť sporu“, nemožno požadovaný nárok na poskytnutie právnej pomoci priznať, aj keby žalobca splnil ďalšie dve podmienky s tým, že hľadiská uvedené v § 8 zákona o právnej pomoci sú len demonštratívne. Krajský súd uviedol, že je nevyhnutné, aby bezúspešnosť sporu žiadateľa bola taká jednoznačná, že je zrejma už na základe zbežného posúdenia veci. V opačnom prípade ide len o možnú bezúspešnosť sporu, ktorá sama o sebe nevyučuje žiadateľa z nároku na poskytnutie právnej pomoci. Zamietnutie práva na poskytovanie právnej pomoci z tohto dôvodu bude preto možné iba v jednoznačných prípadoch.

7. Na základe týchto úvah krajský súd argumentoval, že žalovaný rozhodol správne, keď nemal preukázané, že by namietané uznesenie dovolacieho súdu, alebo ktorékoľvek jemu predchádzajúce uznesenie súdov nižšej inštancie bolo zrušené a zmenené, a tým nebola už na základe bežného a jednoduchého právneho posúdenia splnená podmienka podľa § 6 zákona č. 514/2003 Z. z. Pokiaľ ide o výnimku z povinnosti podľa § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., a to nevyčerpanie opravných prostriedkov proti namietaným súdnym rozhodnutiam z dôvodov hodných osobitného zreteľa krajský súd poukázal na to, že uvedené ustanovenie, ktoré treba posudzovať vždy individuálne, mieri primárne na situácie, keď by žiadateľ nemohol takýto opravný prostriedok podať pre právne a faktické prekážky (5 Cdo 171/2009). Krajský súd takéto okolnosti neidentifikoval, keď žalobcovi bola poskytnutá právna pomoc v dovolacom konaní, avšak táto mu bola odňatá, pretože ju nevyužil.

8. Napokon krajský súd uviedol, že žalobu o náhradu škody spôsobenej orgánom verejnej moci nemožno považovať za akýsi opravný prostriedok proti rozhodnutiam súdu, s ktorými žalobca nesúhlasí. O nezákonnosti rozhodnutia musí podľa zákona č. 514/2003 Z. z. rozhodnúť príslušný orgán, nemôže ísť o subjektívny názor žalobcu o tom, že rozhodnutie je nezákonné.

II.

Argumentácia účastníkov kasačného konania

9. Žalobca (sťažovateľ) podal proti napadnutému rozsudku krajského súdu kasačnú sťažnosť. Uplatňuje v nej dôvody podľa § 440 ods. 1 písm. f), g) a h) Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“ alebo „Správny súdny poriadok“).

10. Podľa názoru sťažovateľa krajský súd nemal vec dostatočne naštudovanú, keď pojednávanie dňa 10. júna 2021 odročil za účelom vyhlásenia rozsudku, pričom už nevykonal ďalšie potrebné dokazovanie. Sťažovateľ ďalej argumentuje, že krajský súd a žalovaný dlhodobo postupujú tak, aby ho poškodili a poukazuje na podstatu problému, ktorý sa riešil v konaní, ktoré vyústilo v namietanom uznesení dovolacieho súdu. Argumentuje aj tým, že tu sú dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré ho zbavujú povinnosti podľa § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. Ďalej namieta, že krajský súd nevykonal

dôkazy uvedené v žalobe a nedostatočne zistil skutkový stav veci. Sťažovateľ na dôvažok namieta aj nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku.

11. Sťažovateľ požaduje zrušenie napadnutého rozsudku s vrátením veci na ďalšie konanie, ako aj trovy konania.

12. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedol, že táto nie je dôvodná.

III.

Argumentácia Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky

13. Vec bola predložená Najvyššiemu správneému súdu Slovenskej republiky (ďalej aj ako „Najvyšší správny súd“) dňa 12. mája 2022.

14. Vec bola náhodným spôsobom pridelená do piateho senátu Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky a v tomto senáte bola pridelená ako sudkyňi spravodajkyni sudkyňi JUDr. Anite Filovej. Na základe § 27a ods. A rozvrhu práce Najvyššieho správneho súdu v znení jeho opatrenia č. 5 bola vec prerozdelená do ôsmeho senátu Najvyššieho správneho súdu, ktorý o nej rozhodol v zložení uvedenom v záhlaví tohto rozsudku pod pôvodnou spisovou značkou.

15. Najvyšší správny súd, po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná včas (§ 443 ods. 1 SSP), oprávnenou osobou (§ 442 ods. 1 SSP), smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustná (§ 439 SSP), a má predpísané náležitosti (§ 57 SSP a § 445 SSP), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

16. Spornou právnou otázkou, ktorú bol kasačný súd v posudzovanej veci povolaný riešiť bolo, či sťažovateľ splnil podmienku podľa § 6 ods. 1 písm. b) zákona o právnej pomoci, konkrétne, či konanie o náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci, v rámci ktorého sa mienil dožadovať práva na poskytnutie právnej pomoci, nie je zrejme bezúspešné.

17. Zrejma bezúspešnosť sporu o náhradu škody bola v danom prípade žalovaným ustálená na tom základe, že nebola splnená zákonná podmienka pre samotné uplatnenie práva na náhradu škody v zmysle ustanovenia § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. v podobe zrušenia alebo zmeny právoplatného rozhodnutia pre nezákonnosť.

18. Vo vzťahu k tejto zásadnej skutočnosti majúcej nepochybne vplyv práve na posúdenie zrejmej bezúspešnosti konania o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím mal žalovaný k dispozícii všetky namietané uznesenia civilných súdov, pričom správne ustálil, že v konaní nebolo preukázané, že by tieto boli zrušené alebo zmenené. Navyiac túto skutočnosť netvrdil ani sám sťažovateľ. Skutkový stav tak bol z pohľadu kasačného súdu zistený dostatočne na právne posúdenie veci. Nemôže preto obstať námietka sťažovateľa o nedostatočne zistenom skutkovom stave.

19. Práve s poukazom na bod 17 a 18 tohto rozsudku sa kasačný súd v plnom rozsahu stotožňuje so záverom žalovaného a krajského súdu, že bezúspešnosť konania o náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci bola jednoznačne preukázaná.

20. Sťažovateľ ďalej argumentoval existenciou dôvodov hodných osobitného zreteľa, ktoré ho mali eventuálne zbaviť povinnosti podať proti namietaným uzneseniam civilných súdov opravný prostriedok v zmysle ustanovenia § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. Vo vzťahu k uvedenému sťažnostnému bodu kasačný súd poukazuje na to, že opravné prostriedky, ktoré má na mysli práve ustanovenie § 6 ods. 2 citovaného zákona sťažovateľ preukázateľne využil, keď podal odvolanie proti uzneseniu Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 1Er/2577/2001 z 25. marca 2011 a následne dovolanie, proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 14CoE/83/2011 z 30. decembra 2011 (kópie týchto podaní sa nachádzajú v administratívnom spise).

21. V súvislosti s povinnosťou ustanovenou v § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. poukazuje kasačný súd aj na rozsudok veľkého senátu z 24. februára 2022 sp. zn. 1 Vs 1/2021, konkrétne na bod 73, v zmysle ktorého platí, že „úspech sťažovateľovi nemohla priniesť ani ním namietaná aplikácia ustanovenia § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. Uvedené ustanovenie sa totiž vo vzťahu k priznaniu práva na

náhradu škody netýka splnenia zákonnej podmienky v podobe zrušenia alebo zmeny rozhodnutia pre nezákonnosť, ale toto z dôvodov hodných osobitného zreteľa nevyžaduje splnenie zákonnej podmienky v podobe povinnosti podať proti rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných prípadov, ktorý inak zákon vyžaduje. Povedané inými slovami, na účely priznania práva na náhradu škody zákon č. 514/2003 Z. z. vždy vyžaduje zrušenie alebo zmenu rozhodnutia pre nezákonnosť.“. Takéto zrušenie alebo zmenu v rámci civilného konania, ale nemal kasačný súd v práve posudzovanej veci za preukázané.

22. Kasačný súd ďalej bez akejkoľvek argumentačnej relevancie vyhodnotil tvrdenie sťažovateľa, ktorým poukazoval na to, že krajský súd odročil pojednávanie za účelom vyhlásenia rozsudku z dôvodu, že nemal predmetnú vec naštudovanú. K uvedenému kasačný súd uvádza, že pokiaľ krajský súd využil postup podľa § 116 Správneho súdneho poriadku a po skončení pojednávania oznámil účastníkom konania termín vyhlásenia rozsudku, tak tomuto postupu nie je možné nič vytknúť. Totiž dôvody, pre ktoré tak správny súd môže urobiť nie sú Správnym súdnym poriadkom vymedzené taxatívne. To znamená, že týmto dôvodom nemusí byť výlučne skutočnosť, že sa na pojednávaní vyskytla zložitá právna otázka. Zvolený postup kasačný súd skôr vníma, na rozdiel od sťažovateľa tak, že krajský súd venoval veci primeranú pozornosť. Navyiac kasačný súd zastáva názor, že ak by aj nebol dôvod na postup podľa § 116 SSP, samotná táto skutočnosť nezakladá dôvod na zrušenie napadnutého rozsudku krajského súdu.

23. Za nedôvodnú rovnako vyhodnotil kasačný súd námietku ohľadom nepreskúmateľnosti napadnutého rozsudku, keď krajský súd podrobne po skutkovej a právnej stránke odôvodnil svoj záver.

24. Pokiaľ sťažovateľ uplatnil ako sťažnostný bod tiež odklon od ustálenej rozhodovacej činnosti kasačného súdu podľa § 440 ods. 1 písm. h) SSP, kasačný súd konštatuje, že tento sťažnostný bod nevymedzil v súlade s § 440 ods. 2 SSP. Sťažovateľ totiž neuviedol ani jedno rozhodnutie kasačného súdu, ktoré by malo predstavovať jeho ustálenú rozhodovaciu činnosť, od ktorej sa mal krajský súd odkloniť. Kasačný súd preto uvedený kasačný bod nemohol preskúmať.

25. Na záver Najvyšší správny súd potrebuje komunikovať podstatu svojich odpovedí na otázky nastolené sťažovateľom prístupnejším spôsobom. Sťažovateľ namietal, že mu mala byť poskytovaná právna pomoc v konaní o civilnej žalobe o náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci, a to konkrétnymi uzneseniami civilných súdov v exekučnom konaní. Podmienkou úspechu v spore o náhradu škody je však zrušenie alebo zmena takýchto uznesení vydaných v rámci civilného procesu, ktoré celkom zjavne v tejto veci nenastalo; to netvrdil ani sťažovateľ. Preto bol jeho potenciálny súdny spor proti Slovenskej republike vopred odsúdený na neúspech, a nebol dôvod mu poskytovať právnu pomoc.

26. Prípadné nespokojnosti, ktoré sťažovateľ mal proti namietanému uzneseniu dovolacieho súdu, mohol uviesť do ústavnej sťažnosti podanej proti nemu; výhrady, ktoré sťažovateľ mal proti rozhodnutiam žalovaného, ktoré sa týkali poskytovania právnej pomoci v konaní vedúcom k namietanému uzneseniu dovolacieho súdu, mohol zase sťažovateľ pretaviť do žaloby podanej proti nim, ktorú, ako sám tvrdí, aj podal. V tomto konaní bolo potrebné riešiť výlučne otázku, či sťažovateľom namietané uznesenia civilných súdov boli alebo neboli zrušené alebo zmenené. V tomto smere kasačný súd ešte dodáva, že zo spisu je zrejmé, že sťažovateľovi bola právna pomoc poskytnutá v civilnom (exekučnom) konaní, ale tento odmietol uzatvoriť zmluvu s určenou advokátkou.

27. Najvyšší správny súd pre vyššie uvedené dôvody kasačnú sťažnosť nepovažoval za dôvodnú a podľa § 461 SSP ju zamietol.

28. O trovách kasačného konania rozhodol Najvyšší správny súd podľa § 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 SSP a § 168 SSP, keď žalobca (sťažovateľ) bol v konaní pred kasačným súdom neúspešný a u žalovaného nezistil kasačný súd mimoriadne dôvody, pre ktoré by mu malo byť spravodlivo priznané právo na náhradu trov konania.

29. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho správneho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.